



Transparentnost Srbija
Transparency Serbia



BILTEN

MAJ – JUL 2009



SADRŽAJ

1. Saopštenje za javnost, 11. Maj 2009.: „*Izbegavanje rasprave o „spornim“ pitanjima*“
2. Konferencija za novinare, 21. Maj 2009.
3. Saopštenje za javnost, 28. Maj 2009.: „*Ispitati sumnje u zakonitost raspolaganja građevinskim zemljištem*“
4. Konferencija za novinare, 3. Jun 2009.: „*Prezentacija Globalnog barometra korupcije za 2009. godinu*“
5. Saopštenje za javnost, 16. Jun 2009.: „*Poštovati odluke odbora*“
6. Saopštenje za javnost, 10. Jul 2009.: „*Što pre rešiti status Komisije za zaštitu prava*“
7. Saopštenje za javnost, 14. Jul 2009.: „*Zaštititi izvore informacija i pravo građanske inicijative*“
8. Konferencija za novinare, 20. Jul 2009.
9. Saopštenje za javnost, 22. Jul 2009.: „*Budžet ključan element samostalnosti antikorupcijskih tela*“
10. Saopštenje za javnost, 31. Jul 2009.: „*Vlada Srbije pred odlučnim ispitom*“



Saopštenje za javnost

Izbegavanje rasprave o „spornim“ pitanjima

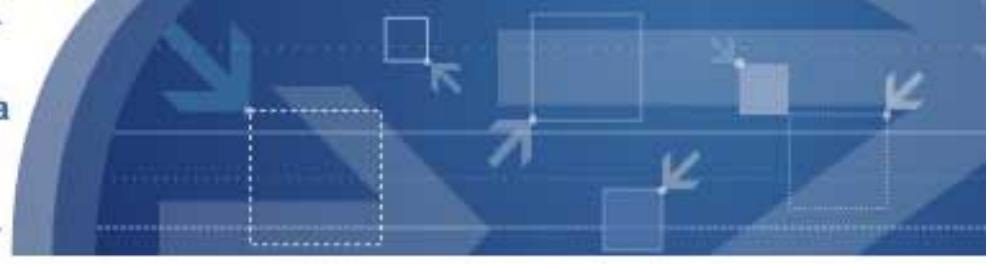
Transparentnost Srbija smatra da bi Odluka Vlade da predloži Skupštini izmene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama, bila za svaku pohvalu, zato što je reč o izuzetno korisnim amandmanima, kada se u Skupštini već ne bi nalazio predlog izmena i dopuna tog istog zakona. Podsećamo da predlog koji je u Skupštini stigao kao inicijativa više od 30.000 građana decembra 2007 iz neobjasnivih razloga još uvek nije stavljen na dnevni red, iako je to po Poslovniku moralo biti učinjeno na redovnom jesenjem zasedanju prošle godine.

Vladin predlog je zapravo, uz manje izmene, zasnovan na tekstu građanske inicijative, iz koje su izbačene „nepodobne“ odredbe. Nameće se pitanje razloga za ovakav postupak Vlade, ako se ima u vidu da je Vlada mogla da da mišljenje o predloženim izmenama zakona koji je u skupštinskoj proceduri umesto da podnosi sopstveni. Prepostavljamo da bi razlog mogla biti želja da do rasprave o pojedinim predlozima iz građanske inicijative (koje su izostavljene iz vladinog predloga) nikada i ne dođe.

Naglašavamo naročito da u Vladinom predlogu nema odredbe o uspostavljanju zaštite službenika za pristup informacijama koji progovore o uočenoj korupciji. Iako se na to obavezala 2007, ratifikovanjem Građanskopravne konvencije o korupciji Saveta Evrope, Srbija ništa ne čini da obezbedi zaštitu „duvača u pištaljku“ (whistleblowers). Štaviše, izostavljanje ovog amandmana je direktno suprotno obavezi postupanja po preporukama GRECO, o čijoj primeni Vlada treba da podnese izveštaj do kraja godine.

Transparentnost – Srbija

Beograd 11. maj 2009.



Organizacija Transparentnost – Srbija održala je konferenciju za štampu u četvrtak, 21. maja 2009. sa početkom u 11.00 časova, u prostorijama organizacije, u ulici Despota Stefana (29. novembra) broj 36, na prvom spratu.

Dnevni red:

11.00 – 11.10 Borba protiv korupcije – domašaji i perspektive – Dr Vladimir Goati, predsednik organizacije Transparentnost – Srbija

11.10 – 11.20 Reforma javne uprave u Srbiji i zaštita službenika koji ukazuju na korupciju – kako do racionalne i efikasne državne uprave – Nemanja Nenadić, programski direktor organizacije Transparentnost – Srbija

11.20 – 11.30 Podzakonski akti za sprovođenje Zakona o javnim nabavkama – Rade Đurić, saradnik organizacije Transparentnost – Srbija

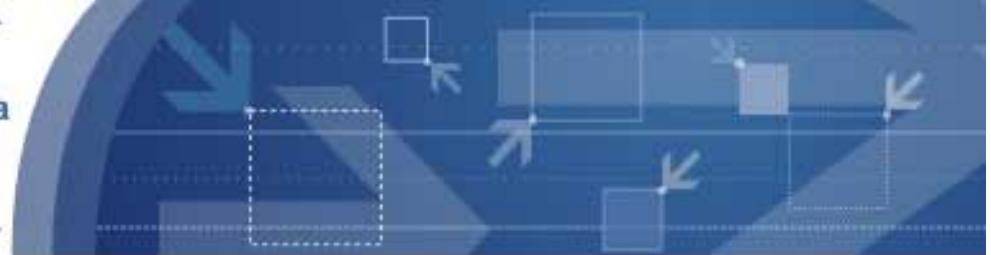
11.30 – 11.35 Pitanja i odgovori

O temama konferencije:

U okviru prve tačke dnevnog reda govorićemo o aktualnim pitanjima borbe protiv korupcije u Srbiji i u svetu.

U okviru druge tačke dnevnog reda govorićemo o načinu pripreme akata o sistematizaciji državnih organa i njihovo vezi sa zadacima institucija i planovima rada. Ova tema je posebno zanimljiva sa stanovišta mera štednje koje se sprovode u državnoj upravi. Druga tema o kojoj ćemo govoriti je vezana za potrebu zaštite službenika koji su spremni da ukažu na korupciju.

U okviru treće tačke dnevnog reda ukazaćemo na podzakonske akte koje je potrebno najpre doneti kako bi se ostvarili pozitivni efekti novog Zakona o javnim nabavkama.



Saopštenje za javnost

Ispitati sumnje u zakonitost raspolaganja građevinskim zemljištem

Transparentnost – Srbija podseća da je jedna od najštetnijih posledica korupcije i sumnji na korupciju to što odvraćaju investitore koji su spremni da se pošteno međusobno nadmeću za zaključivanje ugovora sa državom. Posledica sumnje je smanjenje konkurenčije, a u igri ostaju samo oni koji su spremni da nepoštenim sredstvima dođu do sporazuma. Usled toga, smanjuje se broj učesnika na budućim nadmetanjima i u budžet se po pravilu sliva manje novca. Poslednjih nekoliko nedelja su javno iznete sumnje da su u konkretnim slučajevima privatizovanja preuzeća koja su koristila atraktivno zemljište i odobravanjem izmena urbanističkih planova, republički i gradski organi neracionalnim postupanjem oštetili budžet.

Posledice takvog postupanja su jednakо štetne, bilo da su plod korupcije ili ne. Međutim, sa stanovišta ostvarivanja javnog interesa u budućnosti još je štetnije to što i pored mnogobrojnih medijskih napisa izostaje pravovremena istraga. Transparentnost – Srbija smatra da samo država u kojoj se svaka javno izrečena sumnja na korupciju prioritetsno podvrgne ispitivanju tužilaštva i policije, a svaka izrečena sumnja u racionalnost upravljanja javnim sredstvima reviziji, može da se nada da će biti ozbiljno shvaćena. U suprotnom, deklarisana spremnost državnih organa za borbu protiv korupcije, neće biti dovoljno uverljiva ni građanima Srbije, koje treba ohrabriti da daju svoj doprinos borbi protiv korupcije, ni onima koji ocenjuju naš napredak u procesu EU integracija, niti stranim investorima koje bismo rado videli u našoj zemlji.

Transparentnost – Srbija

Beograd, 28. maj 2009.



Povodom predstavljanja novog Globalnog barometra korupcije za 2009. god.

Organizacija Transparentnost – Srbija održala je konferenciju za štampu

Prezentacija Globalnog barometra korupcije za 2009. god.

u prostorijama organizacije, u ulici Bulevar Despota Stefana (29. novembra) broj 36, I sprat, u sredu, 03. juna 2009 , sa početkom u 10.00 časova

Dnevni red:

10.00 – 10.05 Uvodna reč - prof. Dr Vladimir Goati , predsednik organizacije Transparentnost – Srbija

10.05 – 10.15 Predstavljanje osnovnih nalaza Globalnog barometra korupcije za 2009 . god . – – Milana Aleksić, TNS Medium Gllupa

10.15- 10.30 Rezultati Globalnog barometra korupcije za 2009 . god . i prioriteti za uspešniju borbu protiv korupcije u Srbiji – Nemanja Nenadić, programski direktor organizacije Transparentnost - Srbija

Od 10.30 Pitanja i odgovori

Objavljivanje novog Globalnog barometra korupcije za 2009. god.

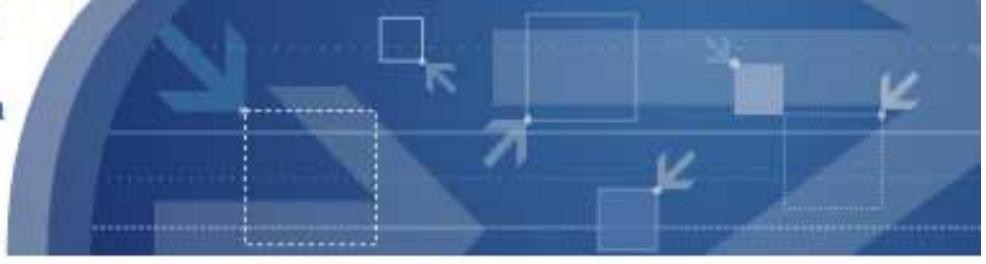
Globalni barometar korupcije je jedno od najkvalitetnijih istraživanja fenomena korupcije koje ima za cilj da ispita ne samo to kako korumpiranost institucija vide ljudi koji u njima žive, već i da istraži koliko je aktuelno iskustvo građana sa korupcijom.

Istraživanje su osmislili Gallup International i Transparency International. Ove godine je istraživanje paralelno sprovedeno u 69 država ili teritorija sa svih kontinenata i reflektuje odgovore ukupno 73,132 ljudi . Istraživanje je u Srbiji sprovedla agencija TNS Medium Gallup na 1015 ispitanika, novembra 2008. godine . Srbija je bila obuhvaćena Globalnim barometrom 2005, 2006 i 2007. god.(GCB nije rađen za 2008. god), što će nam omogućiti da predstavimo i razlike u ovogodišnjem istraživanju u odnosu na prethodne godine.

U okviru Globalnog barometra korupcije ćemo Vam predstaviti:

- *Kakav je utisak građana o raširenosti korupcije u Srbiji i u kojoj meri se pokalapa sa mišljenjem poslovnih ljudi i analitičara rizika iz inostranstva?*
- *Kako građani ocenjuju mere vlade za borbu protiv korupcije?*
- *Koliko često su građani Srbije davali mito tokom 2008. godine i u kojim sektorima?*
- *Kolika je prosečna vrednost datog mita?*

Rezultati istraživanja za Srbiju će nam pomoći da sagledamo koliko korupcije u Srbiji zapravo ima, koje oblasti su najproblematičnije i kako stojimo u odnosu na susede i druge tranzicione zemlje.



Saopštenje za javnost

Poštovati odluke Odbora

Transparentnost – Srbija pozdravlja napore Republičkog odbora za rešavanje sukoba interesa da obezbedi poštovanje pravila o podnošenju izveštaja o imovini funkcionera. U najnovijem slučaju reč je o preporuci da nekoliko lokalnih funkcionera podnese ostavke zbog toga što nisu ispunili zakonsku dužnost, a među njima i zamenika gradonačelnika Beograda.

Da bi napori Odbora bili uspešni presudna je podrška drugih organa vlasti. Naime, Odbor nema mogućnost da razreši funkcionera koji ne podnese izveštaj, obavlja nedozvoljene poslove ili koristi javnu funkciju na nedozvoljen način. Međutim, takva podrška je do sada uglavnom izostajala, a najupečatljiviji primer je nedavni slučaj kada je Vlada ne samo odbila da po preporuci Odbora razreši dva državna sekretara već se upustila i u ispitivanje osnovanosti odluke jedinog tela koje je nadležno da utvrđuje da li je do povrede zakona došlo. Na taj način Vlada je dala argumente onima koji sumnjaju u postojanje političke volje za borbu protiv korupcije.

Transparentnost – Srbija smatra da je neophodno da organi vlasti poštuju preporuke Odbora jer samo tako mogu da uvere javnost da zaista postoji politička volja za borbu protiv korupcije.

Transparentnost – Srbija

Beograd, 16. jun 2009.



Saopštenje za javnost

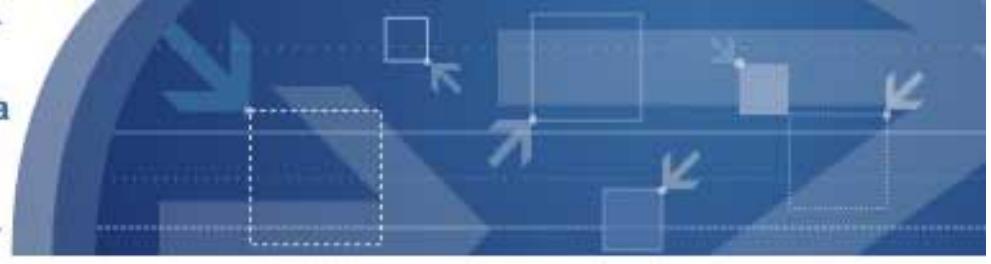
Što pre rešiti status Komisije za zaštitu prava

Transparentnost – Srbija upozorava javnost da je, i inače veoma nezadovoljavajući status Komisije za zaštitu prava dodatno ugrožen time što je Vlada propustila iz neobjašnjivih razloga da ispunи obavezu iz člana 102 st. 2 i čl. 123 Zakona o javnim nabavkama (ZJN) i predloži Narodnoj skupštini kandidate za članove ovog tela. Naime, novim zakonom (ZJN) od 6. januara, predviđeno je da Komisija, koja je do sada koristila i inače više nego skromne resurse Uprave za javne nabavke, dobije konačno institucionalnu samostalnost i potpunu nezavisnost od onih koji nabavke najčešće sprovode nabavke. Takva nezavisnost je nužna, jer Komisija odlučuje o zakonitosti milionski vrednih tendera i upravo zbog toga ne sme da bude pod uticajem izvršne vlasti o čijim radnjama rešava. Tek nakon izbora članova, Komisija će moći da zaposli potreban broj službenika, da upravlja sopstvenim budžetom i dobije prostorije u kojima bi obavljala svoj nadasve važan posao.

Novim zakonom je propisano da će Narodna skupština izabrati članove Komisije do 6. jula 2009. Nažalost, to se nije desilo jer iz Vlade još uvek nisu stigli predlozi kandidata. Verujemo da je do ovog grubog propusta u pogledu stvaranja boljih uslova za kontrolu zakonitosti javnih nabavki došlo nemamerno a Vlada će odagnati svaku sumnju ukoliko u danima koji slede predloži kvalitetne članove ovog novog nezavisnog organa.

Transparentnost – Srbija

Beograd , 10. jul 2009.



Saopštenje za javnost

Zaštititi izvore informacija i pravo građanske inicijative

Povodom amandmana koje je Zaštitnik građana podneo na predlog Zakona o izmenama i dopunama zakona o slobodnom pristupu informacijama, koji je utvrdila Vlada Srbije

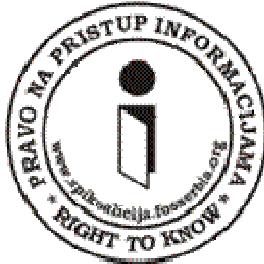
Koalicija za slobodu pristupa informacija podržava napore Zaštitnika građana koji ovim amandmanom u pravni sistem Srbije pokušava da unese garancije zaštite izvorima informacija od javnog značaja, takozvanih "duvača u pištaljku" i na taj način učini efikasnijom borbu protiv korupcije i drugih nezakonitosti u radu organa vlasti i ostvarivanje ljudskih prava.

Međutim, jednako je važno zaštititi i ustavno pravo građana na zakonodavnu inicijativu. Ovo pravo je grubo narušeno od strane Narodne skupštine time što od 2007. do danas nije raspravljala o predlogu izmena i dopuna Zakona o slobodnom pristupu informacijama, koje je sačinila grupa nevladinih organizacija a svojim potpisom podržalo više od 35 hiljada građana. Da do toga nije došlo slučajno, ukazuje činjenica da je Vlada uputila u Skupštinu predlog dopuna zakona sa gotovo istovetnim tekstom, iz kojeg su izostavljene tri najbitnije odredbe: 1) zaštita duvača u pištaljku; 2) mogućnost žalbe protiv Narodne skupštine, Predsednika, Vrhovnog i Ustavnog suda i Republičkog javnog tužilaštva, kada uskrate pristup informacijama; 3) primat Zakona o slobodnom pristupu informacijama nad drugim propisima koji bi uređivali tu materiju.

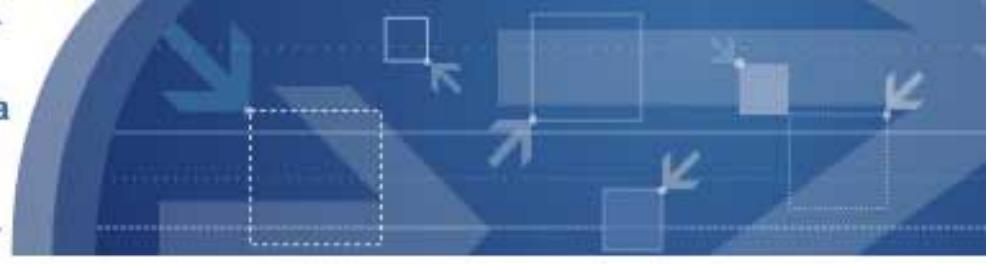
Zbog svega iznetog, kao jedino celishodno rešenje, zahtevamo od Narodne skupštine da pokaže odgovornost prema velikom broju građana Srbije i konačno, nakon 20 meseci od podnošenja, stavi na dnevni red predlog zakona koji je sačinila ova koalicija, a od Vlade da u znak poštovanja prema građanima svoj predlog povuče.

Koalicija za slobodu pristupa informacijama

www.spikoalicija.org



Beograd, 14. jul 2009.g.



Organizacija Transparentnost – Srbija održala je konferenciju za štampu poslednju u ovom polugodištu u ponedeljak, 20. jul 2009. sa početkom u 11.00 časova, u prostorijama organizacije, u ulici Despota Stefana (29. novembra) broj 36, na prvom spratu.

Dnevni red:

11.00 – 11.10 Za transparentniji rad organa javne vlasti: Sporna pitanja i predlozi TS u vezi sa dodelom službenih stanova

Posledice propuštanja roka za predlaganje članova Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki

– Dr Vladimir Goati, predsednik organizacije Transparentnost – Srbija

11.10 – 11.20 Aktuelni zakoni u skupštinskoj proceduri:

Zaštita duvača u pištaljku kroz izmene Zakona o slobodnom pristupu informacijama

Izmene Zakona o budžetskom sistemu radi veće javnosti budžetskih procesa

Izmene Krivičnog zakonika

– Nemanja Nenadić, programski direktor organizacije Transparentnost – Srbija

11.20 – 11.30 Agencija za borbu protiv korupcije i njeni prvi zadaci – Bojana Medenica, saradnik organizacije Transparentnost – Srbija

11.30 – 11.35 Pitanja i odgovori

O temama konferencije:

U okviru prve tačke govorićemo o dva značajna pitanja kroz koja se, između ostalog ogleda i odnos izvršne vlasti spram rešavanja problema korupcije u našem društvu. Prvo je ponovo aktuelizovano pitanje prava na korišćenje i otkup stanova koje država stavlja privremeno na raspolaganje svojim funkcionerima i službenicima. U okviru ove tačke biće istaknute problematične tačke u Vladinoj Uredbi koja omogućava otkup, problemi koji proizlaze iz dosadašnje prakse postupanja kod dodele stanova na korišćenje i predlozi TS da se ti problemi reše. U okviru prve tačke ćemo takođe skrenuti pažnju na propuštanje zakonskog roka za predlaganje članova



Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki, i posledice koje taj propust ima za funkcionisanje sistema javnih nabavki u Srbiji.

U okviru druge tačke biće govora o nekoliko zakonskih predloga koji su bili ili će uskoro biti predmet razmatranja u Narodnoj skupštini. Reč je o izuzetno važnim propisima sa stanovišta borbe protiv korupcije, koji se mogu poboljšati ukoliko bi bili usvojeni neki od amandmana koje smo predložili.

U okviru treće tačke upoznaćemo javnost sa viđenjem TS po pitanju početka rada Agencije za borbu protiv korupcije i skrenuti pažnju na prioriteta pitanja o kojima bi Agencija trebalo da povede računa u periodu do 1. januara 2010, kada će početi puna primena zakona.



Saopštenje za javnost

Budžet ključan element samostalnosti antikorupcijskih tela

Transparentnost – Srbija smatra da je pogrešno i opasno limitirati rashode svih državnih organa u budžetu za 2010. god. visinom odobrenih rashoda u tekućoj godini, kao što se to čini Memorandumom o budžetu. Da je ovaj koncept neodrživ naročito je očigledno na primeru organa koji sprovode antikorupcijske propise. Taj koncept dovodi do apsurdnih posledica: tako se, na primer, predviđa finansiranje Agencije za borbu protiv korupcije koje je 17,7 puta manje (umesto 160 miliona samo 9 miliona) od potreba koje su identifikovane od strane iste Vlade kada je predlagala zakon na osnovu kojeg je Agencija osnovana! U isto vreme Vlada predviđa finansiranje Republičkog odbora za rešavanje o sukobu interesa iako on po Zakonu od 1.1.2010 prestaje sa radom. Dodajmo tome da se uopšte ne predviđa finansiranje Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki, koja je u julu ove godine trebalo da počne sa radom kao nezavisni organ ali je u tome ometena usled kašnjenja Vlade da predloži članove Komisije. Takođe, u Memorandumu o budžetu za 2010. godinu predviđaju se ista sredstva za Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti kao i za ovu godinu, iako su ona određena ispod potrebnog minimuma za obavljanje zakonom predviđenih zadataka. Najzad, ista sredstva su namenjena Upravi za javne nabavke, premda je ove godine Uprava zakonom dobila nove nadležnosti.

Imajući u vidu da će sve navedene institucije imati priliku da do 1. avgusta dostave svoje predloge finansijskih planova, a da je Ministarstvo finansija dužno da do 15. oktobra pripremiti načrt budžeta, „Transparentnost“ očekuje da se nelogičnosti isprave. Polazeći od ocene da je obezbeđivanje adekvatnih finansijskih uslova za rad antikorupcijskih institucija nužan preduslov za efikasno obavljanje njihovih poslova, smatramo da će se na ovom pitanju procenjivati i spremnost Vlade da radi na ostvarenju borbe protiv korupcije, kao jednog od prioriteta koje je proklamovala.

Transparentnost – Srbija

Beograd, 22. jul 2009.



Saopštenje za javnost

Vlada Srbije pred odlučnim ispitom

Transparentnost - Srbija je više puta ukazivala na neodrživost pojedinih odredaba Uredbe koja reguliše stambene potrebe funkcionera i zaposlenih u javnim institucijama. Ta Uredba omogućava otkup stanova po povlašćenim uslovima, po navodno tržišnim cenama (u stvari proračunu Poreske uprave) i uz otplatu na 20 godina bez kamata. Time se državni stambeni fond permanentno umanjuje, a poreski obveznici izlaze u troškovima za njegovo popunjavanje.

Objavljinje delimičnih podataka o dodeli ovih stanova tokom 2007. pobuduje sumnju da je ondašnja Vlada kod raspodele postupala po načelu favorizovanja partijskih pristalica, što je jedan od oblika političke korupcije. Na taj način može se zaključiti da su poreski obveznici Srbije ostalete čeni za više miliona dinara kroz ovaj vid necelishodnog trošenja budžetskih sredstava.

Imajući u vidu da je raspolaganje stanovima samo deo problema državne imovine nad čijim korišćenjem ne postoji adekvatna kontrola, ali deo koji ukazuje na pristrasno postupanje same izvršne vlasti, smatramo da bi aktuelna Vlada trebalo da objavi imena i funkcije svih pojedinaca kojima je 2007. omogućena kupovina stanova kao i iznos naknada za te stanove. Takođe, smatramo da bi Vlada trebalo da pruži i javnosti celovite podatke o imovini kojom država raspolaže i da se angažuje u izmeni propisa koji vode rasipanju te imovine. U suprotnom, borba protiv korupcije će verbalno figurirati kao važan zadatak (što je uglavnom do sada bio slučaj), ali će ostati bez konkretnih efekata.

Transparentnost - Srbija

Beograd, 31. jul 2009.